

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Requiritur pretium determinatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

gratia, vel pro accepta pignus, &c.

3. Dictum est secundò, (absoluto consensu) si enim fuerit conditionalis, tunc perficitur contractus, quando fuerit adimpleta conditio. Atque adverte ex Molin. *tom. 2. d. 337. Less. loc. cit.* obligationem tunc retrahitur usque ad tempus initi contractus, perinde ac venditio, & emptio ab initio fuissent absolute celebratae. Idem cum eadem retrotractione dic, quando requiritur ratihabitio alterius: Est enim tunc venditio conditionata in hunc sensum: *Vendo tibi hoc praedium, si tuus Pater ratum habuerit.* Quando autem hoc casu, & cui debetur gabella venditioni imposita dicatur. *max. num. 5.*

Requiritur pretium determinatum.

4. Dictum est tertio, (pretio certo) nisi enim certum, seu determinatum pretium constituitur, invalida erit venditio. Ita Molin. *Less. loc. cit. lege Bald. in leg. contractus, num. 8. C. de fide instrumentorum.* Quare si quis dicat: *Vendo tibi hanc vestem isto pretio, vel quanti volueris, quanti judicaveris, quanti concordabimus, quanti judicaveris expertus:* invalida erit venditio, quia certum pretium non constituitur (hanc valere putat Angelus, v. *Emptio*) Contra: si ita venditio, & emptio fiat: *Emo à te hanc vestem, quanti tu emisisti, vel quanti emit ille, vel emo ea quantitate pecunie, qua est in hac crumena,* valida erit venditio, quia jam adest certum, ac determinatum pretium. Propter eandem rationem valet venditio, si dicas: *Emo hanc rem eo pretio, quo communiter haec res venduntur tali die, tali mense, talibus numeris;* quod si in iis diebus fuit varietas pretij, illud erit eligendum, quod maiore parte illius temporis vigerit.

Quid si aequè vigerit pretium, summum, medium, infimum? Respondeo, rationabile esse summi medium, sic enim neutra pars conqueri potest. Si quis ita dicat: *Vendo, vel emo, quanti tertius ille decernit,* designando illum tertium, verbi gratia Petrum; licet partes retrocedere non possint sine mutuo consensu, tamen contractus non erit validus, nisi quando Petrus pretium constituit: in hoc autem casu obligatio non retrahitur, quia haec non est venditio conditionata, cui conceditur retrahitio: sed solum est per alium, determinandum pretium.

Questio incidens pro Gabellariis.

5. Inquires obiter, cuinam debetur in his venditionibus gabella, si forte ea sit venditioni imposita? Respondeo, in illis, in quibus adest indeterminatio pretij, non debetur Gabellario, qui est, quando fit venditio, sed Gabellario, qui est, quando determinatur pretium. Ratio est, quia gabella imponitur venditioni: At ut, modo diximus, tunc perficitur substantia venditionis, quando, ceteris jam positis, determinatur pretium, Contra verò accidit, quando pretium est determinatum, sed venditio est conditionata: tunc enim (adveniente conditione) gabella debetur Gabellario, qui fuit, quando facta est venditio, licet propter conditionem fuerit imperfecta, Ratio est, quia ut, item dictum est modo, venditio conditionata retrahitur, &c. *Lege Mol. tom. 2. d. 337.* qui excipit conditionem potestativam. Quando autem fit venditio, pretio jam statuto, sed res, aut pretium dantur postea; debetur gabella Gabellario, qui erat, quando fuit celebrata venditio, quia tunc perfectus fuit, ut *numero 2.* diximus, contractus, quoad substantiam. Quando denique supervenit gabella, semper pari modo videndum est tempus, in quo perfecta fuit venditio sive in se, sive per retractionem, & Gabellario illius temporis erit gabella solvenda.

6. Gabellam impositam pro venditione, non intelligi impositam pro alio, quamvis simili contractu, *max. num. sequenti dicam.*

In Venditione requiritur res, & pretium.

7. Dictum est quarto (re, & pretio.) Nam si venditur pro re, merx pro merce, erit permutatio, non venditio; si pretium, seu pecunia, pro pecunia, erit contractus, non venditio. Id diligenter adverte oportet, cum si sint essentialiter contractus, diversos patiuntur effectus. Si permutatio est, Gabella vendentibus merces, non erit debita permutantibus, nec cambientibus. Quod si venditio est, intercedat ut, utique, ut si datur permutatio cum praedio minoris valoris, & datur solvas in pecunia, si pecunia sit minor pars permutatio, pec debetur Gabella: si major, erit venditio; & Gabella debetur, quia accessorium, sequitur principale. Quod si aequales sint, vel quasi aequales, sum partim sit venditio, partim permutatio, adest ratio, cur una alteram in sui proprietatem pro rata venditionis, & non amplius, Gabellam solvam esse ferit sententia probabilior apud Molin. *d. 336. num. 6.* Si denique fiant duae Venditiones, una vendas mihi pecunia credità, & deinde ego praedium vendam, compensando pecuniam, quam ex primo vendita debeo, duae erunt Gabellae solvendae, & quidem altera Gabellario, qui forte est temporis venditionis domus; altera ei, qui est tempore venditionis praedij, ut ex dictis constare poterit.

Duorum Casuum huc incidentium Resolutio.

Primus Casus:

De Permutatione fructuum Hortuli domus Proprietatis Iesu.

8. Ex praedicta essentiali differentia venditionis, permutationis, videmus, an solvi duae quaestiones sint. Prima sic proponitur: Domus profusa Societatis Iesu nullis redditibus, nullis possessionibus frui potest. Quod si ei hortus aliquis, seu praediu concedatur, ita ei, etiam domo separatim, concedatur, ut non edantur ejus olera, vel fructus. Quidam ergo Hortulanus Praefectus, cum sciret sibi non licere sui agellum vendere, id excogitavit, ut eo anno, quo datur colligere fructus fertilitas daret, illos traderet caetero domino opulentissimi praedij, ea lege, ut alios similes vel dissimiles fructus domui nostrae daret, quando illi indigeret. Quaesitum fuit, an contra Constitutionem delinqueret.

9. Profectò, primo intuitu nequaquam delinqueret, quia Constitutio nostra videtur, non per permutationem prohibere, quae est contractus essentialiter, ut dictum est, diversus, sed venditionem. Verum accurate perpena, Hortulanum violatam Constitutionis reum pronuntiavi; Ratio convincens fuit, quia Constitutio nostra, non solum prohibet venditionem verum etiam quidquid redditu loco, domui nostrae possit. At ejusmodi permutatio iam loco redditus eius seu redditus utilitatem jam afferret. Verba Constitutionis Societatis Iesu, *p. 6. cap. 2. n. 5. in fin.* haec leguntur: *Et tunc huiusmodi ille locus sit, ut nec alij locum proventus, qui redditu loco esse possint habeat.* Declaratio eadem sic habet: *Huiusmodi essent, si Vinis, vel Oleris, vel Fructibus provenientibus dicta possessiones ferrent, vel si fructus, olera ex hortis venderentur, quorum nihil liceret ad commoda domus nostri possint.* Ubi illud (venderentur) non apponitur, quod si solum prohibeatur venditio proprie dicta, sed licet vendatur, explendi gratia, ut notat illud (vel.) Cambiatur primò, quia prohibetur omnis proventus. Cambiatur secundo, quia ejusmodi declaratio paulò post ferri concedens Hortulano fortè saeculari praedij nostri hortuli, aliquid, ad suam utilitatem privatam ipsum posse ex eo Horto recipere, subdit: *Dummodo*